

Samenwerking openbare bibliotheken met het primair onderwijs, 2015-2016

Onderzoeksresultaten BOP-enquête

de Bibliotheek

KB Koninklijke Bibliotheek
Nationale bibliotheek van Nederland

Samenvatting

Het onderzoek 'samenwerking primair onderwijs' brengt in kaart hoe de dienstverlening van openbare bibliotheken eruitziet voor het primair onderwijs. Dit gebeurt in landelijke programma's zoals de Bibliotheek *op school*, maar ook in eigen ontwikkelde programma's en initiatieven.

In totaal hebben 119 bibliotheken deelgenomen aan het onderzoek. Deze bibliotheken verzorgden in het schooljaar 2015-2016 activiteiten en programma's op het gebied van leesbevordering (voor 80% van de scholen in hun werkgebied), informatievaardigheden (voor 40% van de scholen) en mediawijsheid (voor 23% van de scholen).

Ze organiseerden voornamelijk activiteiten en informatie-bijeenkomsten voor de kinderen, ouders en leerkrachten. Ook boden ze ondersteuning bij de vormgeving van het onderwijs of gaven ze advies over het gebruik van de collectie. Dit schooljaar werden meer lees- en mediaplannen opgesteld dan in 2014-2015. Gemiddeld waren er 5,2 papieren boeken en 22,7 digitale boeken per leerling beschikbaar. De collectie bleek in 2016 vaker eigendom te zijn van de school.

De 119 bibliotheken hebben minimaal 570 medewerkers beschikbaar voor samenwerking met het primair onderwijs. Dit is voornamelijk in de functie van onderwijsspecialist of leesconsulent. Voor de lees- en lees-mediaconsulent zijn de meeste uren beschikbaar.

De samenwerking met het primair onderwijs wordt voornamelijk gefinancierd door de bibliotheken en de scholen, in sommige gevallen ook door de gemeente. De scholen leveren voornamelijk een bijdrage per product of dienst. De bijdrage per leerling bedraagt gemiddeld €7,50 terwijl de bijdrage per school uit komt op €525,30.

Colofon

Uitgever

Koninklijke Bibliotheek
Prins Willem-Alexanderhof 5
2595 BE Den Haag

Informatie

bop@kb.nl

© Koninklijke Bibliotheek, Den Haag 2016

1. Inleiding

Bibliotheken leveren een belangrijke bijdrage aan leesbevordering en mediawijsheid. Dit doen ze onder andere in samenwerking met scholen in het primair onderwijs. Dit gebeurt in landelijke programma's zoals de Bibliotheek *op school*, maar ook in eigen ontwikkelde programma's en initiatieven.

Dit rapport bevat een inventarisatie van de samenwerking van bibliotheken met het primair onderwijs (basisonderwijs en speciaal (basis)onderwijs) in het schooljaar 2015–2016. We hebben via het Bibliotheekonderzoeksplatform (BOP) een enquête uitgezet onder 153 basisbibliotheken, 119 hiervan hebben gereageerd. We hebben de bibliotheken gevraagd naar reguliere samenwerking met scholen en naar samenwerking volgens de aanpak de Bibliotheek *op school*.

In deze rapportage schetsen we een algemeen, landelijk beeld van deze samenwerking. Waar mogelijk is een vergelijking gemaakt met de cijfers van 2015. Naast deze landelijke rapportage ontvangen de deelnemende bibliotheken ook een eigen rapportage, met daarin de cijfers voor hun eigen bibliotheek afgezet tegen het landelijk beeld. Waar de bibliotheekrapportages hoofdzakelijk cijfers bevatten, proberen we in dit rapport de uitkomsten te duiden.

Primair onderwijs

In Nederland valt het primair onderwijs uiteen in drie typen: regulier basisonderwijs, speciaal basisonderwijs en speciaal onderwijs. Bij de enquête voor dit onderzoek hebben we onderscheid gemaakt tussen basisonderwijs en speciaal(basis)onderwijs.

Daar waar dit relevant is, hebben we in deze rapportage dit onderscheid ook terug laten komen. Voor alle overige tabellen en

grafieken wordt met primair onderwijs zowel het basisonderwijs (BO) als het speciaal(basis)onderwijs (SO) bedoeld.

Kwaliteit

Sommige resultaten zijn gebaseerd op een klein aantal bibliotheken; dit heeft verschillende oorzaken. Daarom is voorzichtigheid geboden bij het interpreteren van de gegevens, met name van de percentages: deze hebben alleen betrekking op de aan het onderzoek deelnemende bibliotheken. Bovendien kunnen we – door diversiteit in bibliotheken (cf. ledenaantallen en samenstelling van het werkgebied) - pas echt algemeen geldende uitspraken doen als (vrijwel) alle bibliotheken in het netwerk aan het onderzoek deelnemen. Tot die tijd zijn de gegevens in deze rapportage een indicatie van de ontwikkelingen bij de deelnemende bibliotheken.

Tabel 1: **Basisgegevens enquête, 2015-2016**

	2016	2015	overlap 2016 en 2015 ¹⁾
	<i>aantal</i>		
Responderende bibliotheken	119	112	94
Vestigingen	752	698	591
Gemeenten in werkgebied	312	289	246
Bibliotheekleden 4-12 jaar ²⁾	1 035 794	.	812 502
Inwoners 4-12 jaar in werkgebied	1 283 414	1 208 836	1 006 580

¹⁾ De gegevens in deze kolom zijn gebaseerd op de cijfers uit 2016.

²⁾ De bibliotheekleden 4-12 jaar voor 2015 zijn niet voor alle bibliotheken bekend.

2. Basisgegevens van het onderzoek

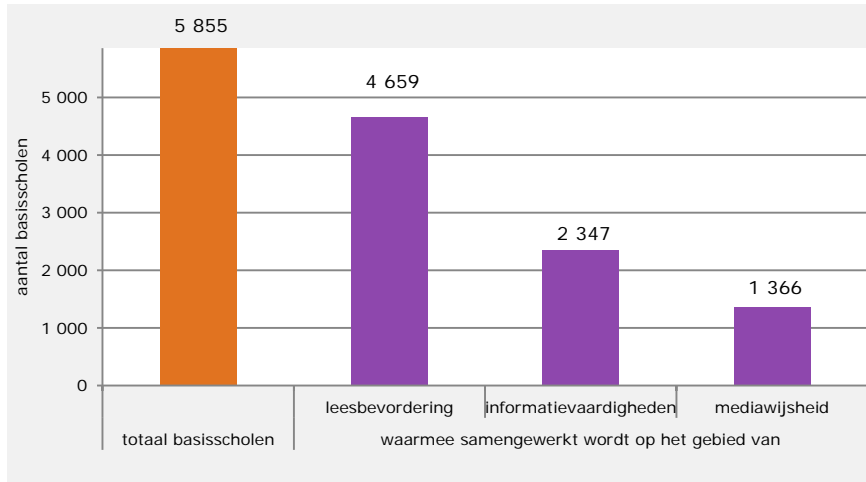
Dit onderzoek naar de samenwerking met het primair onderwijs is in 2015 voor het eerste uitgevoerd. Toen is gevraagd naar de samenwerking met scholen in het schooljaar van 2014-2015. Dit is de tweede meting en gaat over het schooljaar 2015-2016. Dit jaar hebben 119 bibliotheken aan het onderzoek deelgenomen (zie Tabel 1). In 2015 waren dit er nog 112.

Van de 119 responderende bibliotheken, hebben er 94 vorig jaar ook gegevens aangeleverd. De vragenlijst van 2016 was anders geformuleerd dan in 2015 (zie ook de technische toelichting op dit onderzoek). Daar waar de vragen overeenkwamen en de kwaliteit van de gegevens voldoende was, hebben we voor deze 94 bibliotheken de gegevens van 2015 en 2016 met elkaar vergeleken.

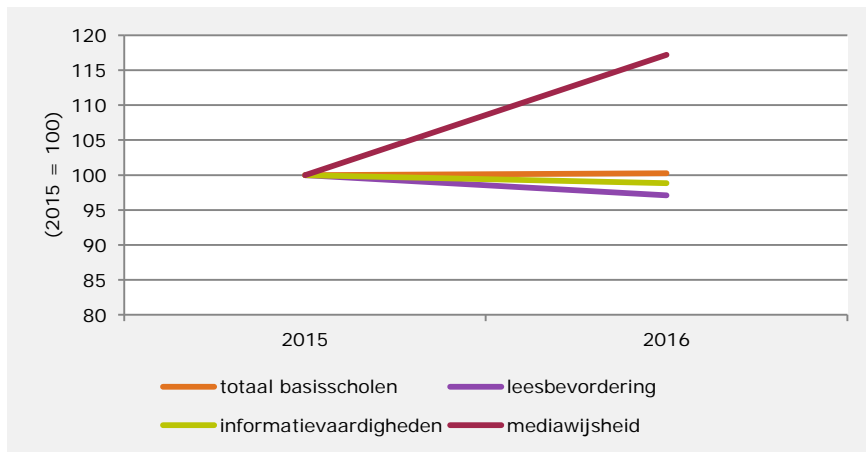
Let wel: bij het interpreteren van eventuele trends is enige voorzichtigheid geboden. Een trend kan pas met zekerheid worden vastgesteld na drie meetmomenten; dat wil zeggen dat we drie jaar op een rij een zelfde stijgende of dalende lijn moeten zien. Voor kunnen we hoofdzakelijk spreken van indicaties.

De responderende bibliotheken bereikten in zowel 2015 als 2016 81% van de inwoners tussen 4 en 12 jaar in hun werkgebied.

Figuur 1: Aantal scholen naar samenwerkingsgebied met de bibliotheek, 2016 (n=119)

Figuur 2: Aantal scholen waarmee wordt samengewerkt, naar samenwerkingsgebied, 2015-2016 (n=94 bibliotheken)

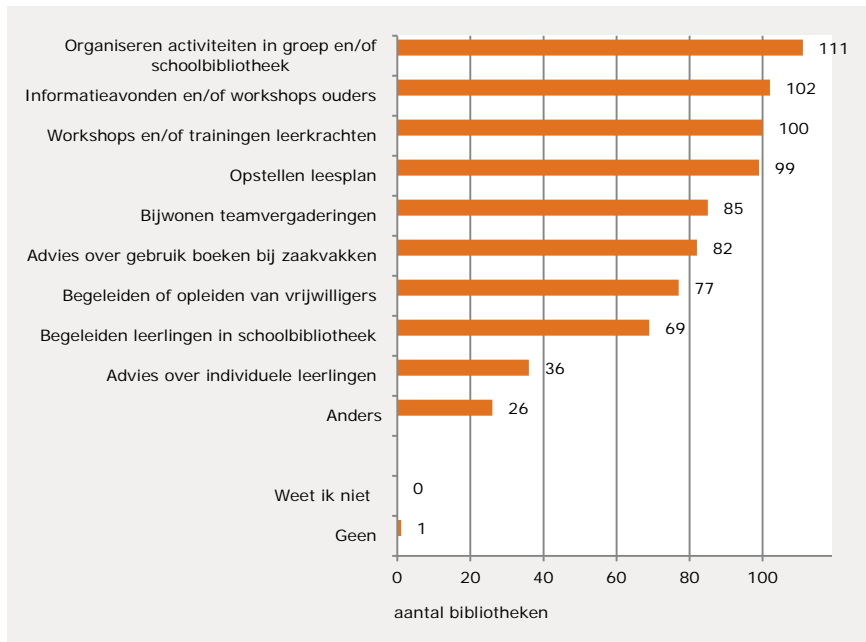
3. Samenwerking primair onderwijs

Er zijn in Nederland ongeveer 7.600 basisscholen. Hiervan bevinden zich er 5.855 in het werkgebied van de aan dit onderzoek deelnemende bibliotheken (zie Figuur 1), waaronder 588 scholen voor speciaal onderwijs. Van deze scholen werken de bibliotheken met 4.659 samen (80%) op het gebied van leesbevordering. Met 2.347 (40%) werken ze samen in het kader van informatievaardigheden en aan 1.366 (23%) leveren ze diensten rondom mediawijsheid. Het gaat hier om zowel reguliere samenwerking of eigen programma's als om samenwerking volgens de aanpak de Bibliotheek *op school*.

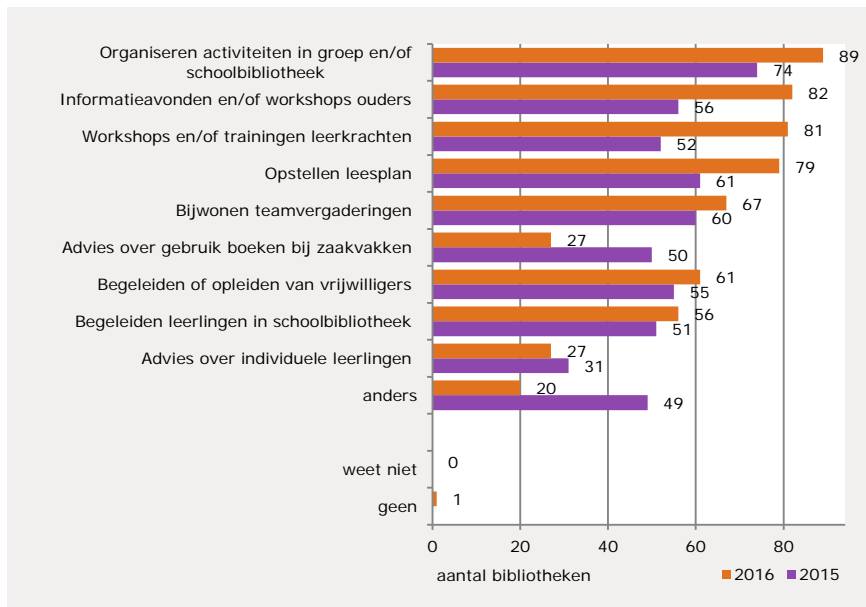
Omdat bibliotheken enkel is gevraagd naar aantallen scholen waarmee wordt samengewerkt, is helaas niet vast te stellen hoeveel overlap er is tussen bijvoorbeeld samenwerking voor leesbevordering en mediawijsheid. Het totaal aantal scholen waarmee wordt samengewerkt is daarom *tenminste* 4.659.

Wanneer we de cijfers van dit jaar vergelijken met 2015 (zie Figuur 2), dan valt op dat het aantal scholen waarmee men in 2015 zegt samen te werken op het gebied van leesbevordering en informatievaardigheden is afgenomen in 2016. Voor mediawijsheid lijkt dit aantal wél te zijn gestegen: met 17%. Zoals we al bij de inleiding stelden, gaat het hier om een indicatie. Bij een volgende meting kunnen we pas met zekerheid stellen of er daadwerkelijk een teruggang zichtbaar is in het aantal scholen waarmee wordt samengewerkt.

Figuur 3: Diensten leesbevordering bij samenwerking, 2016 (n=119)

Figuur 4: Diensten leesbevordering bij samenwerking, 2015-2016 (n=94)

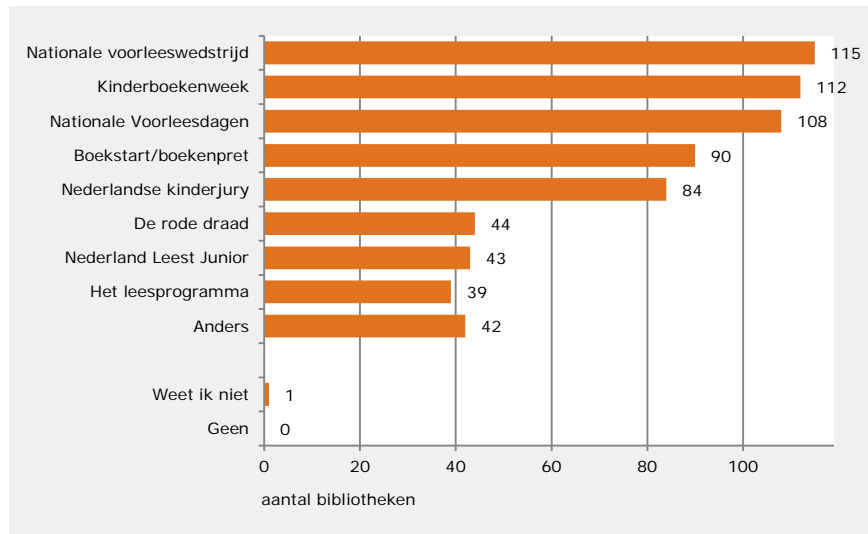
4. Dienstverlening leesbevordering

De bibliotheken is gevraagd naar de typen diensten en producten die zij aanbieden bij samenwerking op het gebied van leesbevordering (zie Figuur 3). De meest voorkomende dienst is het organiseren van activiteiten in de groep of de schoolbibliotheek, met informatieavonden en workshops voor ouders en workshops en trainingen voor leerkrachten als goede tweede en derde. Daarmee bieden bibliotheken diensten en producten aan de gouden driehoek op het gebied van leesbevordering: de kinderen, de ouders en de docenten. Naast workshops bieden bibliotheken ook veelvuldig ondersteuning bij de vormgeving van het leesonderwijs. Zo helpen ze scholen met het opstellen van een leesplan, wonen ze teamvergaderingen bij en geven ze advies over het gebruik van boeken bij zaakvakken.

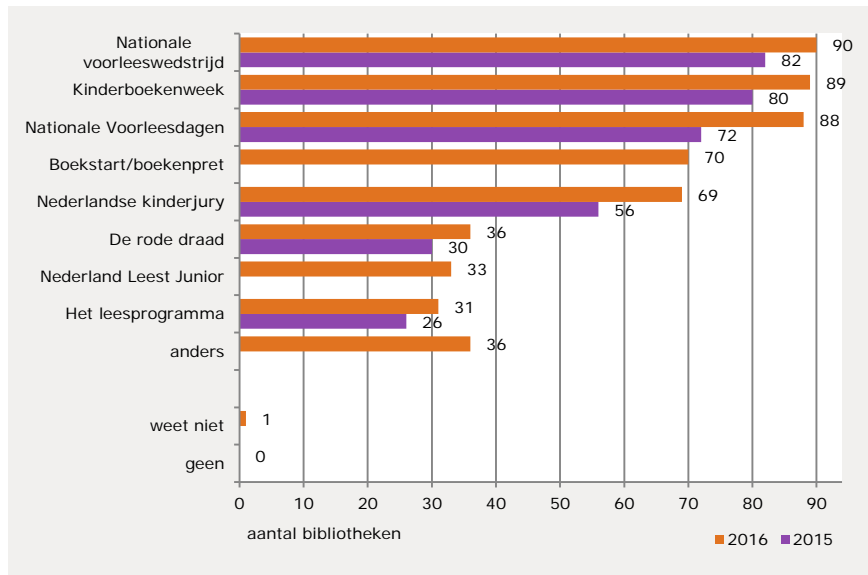
Figuur 4 laat zien dat de dienstverlening in 2015 er iets anders uitzag: toen werd eveneens ingezet op het organiseren van activiteiten in de groep of schoolbibliotheek, maar werd daarnaast voornamelijk ondersteuning geboden bij de vormgeving van het onderwijs en de begeleiding van vrijwilligers en leerlingen. In 2016 is de focus meer verschoven naar het bieden van workshops en trainingen voor ouders en docenten.

Opvallend is de grote categorie 'anders' in 2015. Dit komt voort uit de vraagstelling: toen is niet gevraagd naar algemene dienstverlening van de bibliotheek, maar naar de werkzaamheden van de leesconsulent als vertegenwoordiger van de bibliotheek. Bibliotheken gaven hierbij aan dat het takkenpakket van de leesconsulent omvangrijker was dan enkel de genoemde categorieën. Voor dit jaar zal het werkpakket waarschijnlijk ook breder zijn geweest, maar hier is niet specifiek naar gevraagd. In plaats daarvan is gevraagd naar de dienstverlenende activiteiten van de bibliotheek als geheel.

Figuur 5: Soorten aangeboden leesbevorderingsprogramma's, 2016 (n=119)

Figuur 6: Soorten aangeboden leesbevorderingsprogramma's, 2015-2016 (n=94)

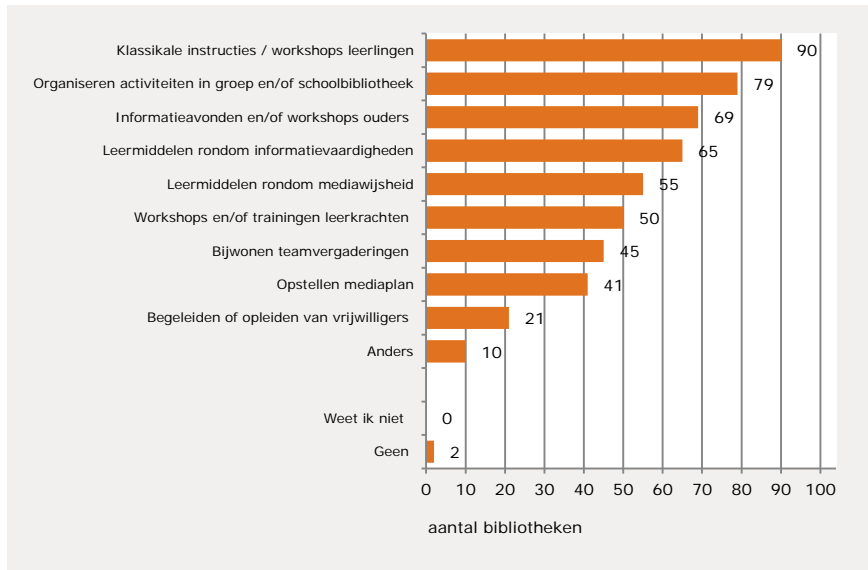

De bibliotheken bieden veelal bestaande leesbevorderingsprogramma's aan, met de Nationale voorleeswedstrijd, de Kinderboekenweek en de Nationale Voorleesdagen als grote bekenden (Figuur 5).

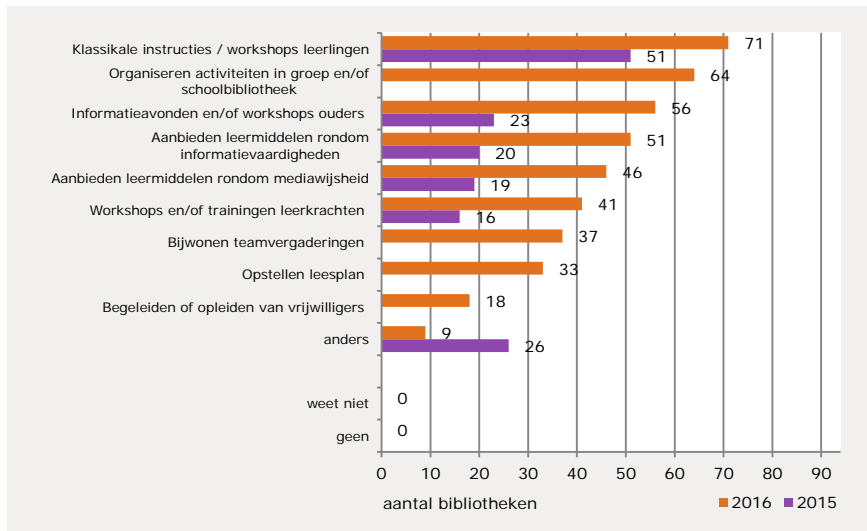
Het aantal leesbevorderingsprogramma's dat bibliotheken in 2015 aanbod is nagenoeg hetzelfde gebleven in 2016 (Figuur 6). Alleen de programma's 'Nationale Voorleesdagen' en 'Nederlandse Kinderjury' lijken in 2016 door beduidend meer bibliotheken te zijn aangeboden dan in 2015.

De bibliotheken is eveneens gevraagd naar het aantal scholen waarmee ze leesplannen hebben opgesteld. In 2015 stelden de 94 bibliotheken in de vergelijking samen met 1.179 scholen een leesplan op, in 2016 werd dit met 1.327 scholen gedaan. Het aantal scholen waarmee een leesplan werd opgesteld steeg daarmee van 31% naar 36%.

Figuur 7: Diensten informatievaardigheden en mediawijsheid bij samenwerking, 2016 (n=104)

Figuur 8: Diensten informatievaardigheden en mediawijsheid bij samenwerking, 2015-2016 (n=94)

5. Dienstverlening informatievaardigheden en mediawijsheid

Naast leesbevordering werken bibliotheken ook veelvuldig samen met scholen op het gebied van informatievaardigheden en mediawijsheid. Hoewel de namen op hetzelfde lijken te wijzen, bestaan er toch wezenlijke verschillen tussen deze twee vormen van media-onderwijs. Bij informatievaardigheden wordt er ingezet op vaardigheden die helpen bij het offline en online zoeken, vinden, beoordelen en verwerken van informatie. Bij mediawijsheid gaat het om het bewust, kritisch en actief inzetten van media – digitaal en analoog – om het maatschappelijk functioneren te versterken.

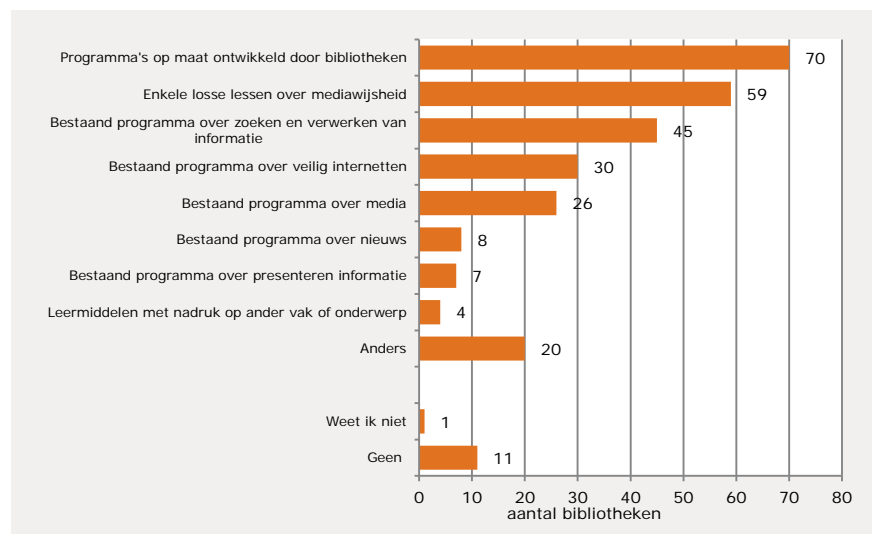
De dienstverlening van bibliotheken in het kader van informatievaardigheden en mediawijsheid (zie Figuur 7) bestaat voornamelijk uit activiteiten voor de leerlingen (respectievelijk 87% workshops en 76% activiteiten in de schoolbibliotheek). Daarnaast organiseert een groot deel van de bibliotheken informatieavonden voor ouders (66%) en bieden ze leermiddelen aan (63% en 53%).

Ook in 2015 is gevraagd naar de dienstverlening van bibliotheken op dit domein (zie Figuur 8). Toen werd het geven van instructies aan leerlingen ook als meest verleende dienst genoemd.

Eerder constateerden we dat het aantal scholen waaraan diensten worden verleend rondom informatievaardigheden lijkt af te nemen, terwijl deze figuren laten zien dat variëteit in de activiteiten die de bibliotheek organiseert toeneemt. Dit kan betekenen dat de dienstverlening van de bibliotheken aan de scholen breder of intensiever is geworden.

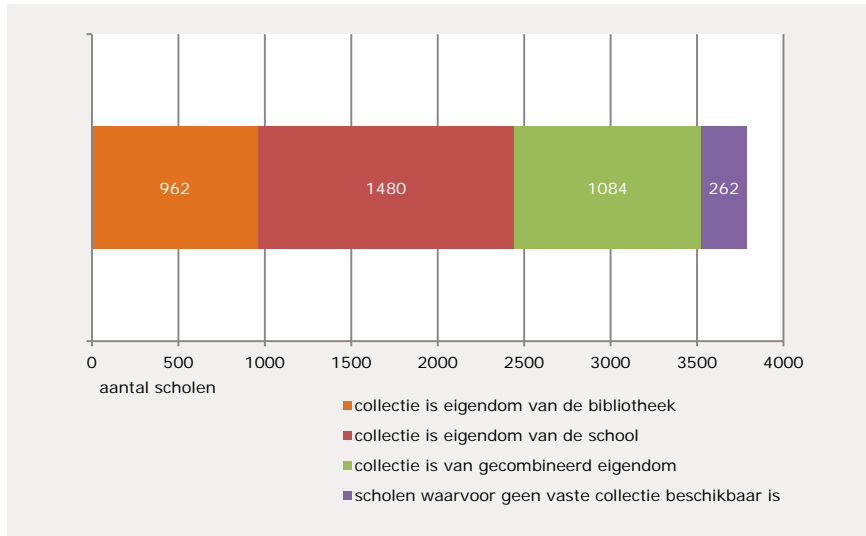
Figuur 9: Soorten aangeboden informatievaardigheden- en mediawijsheidsprogramma's, 2016 (n=107)

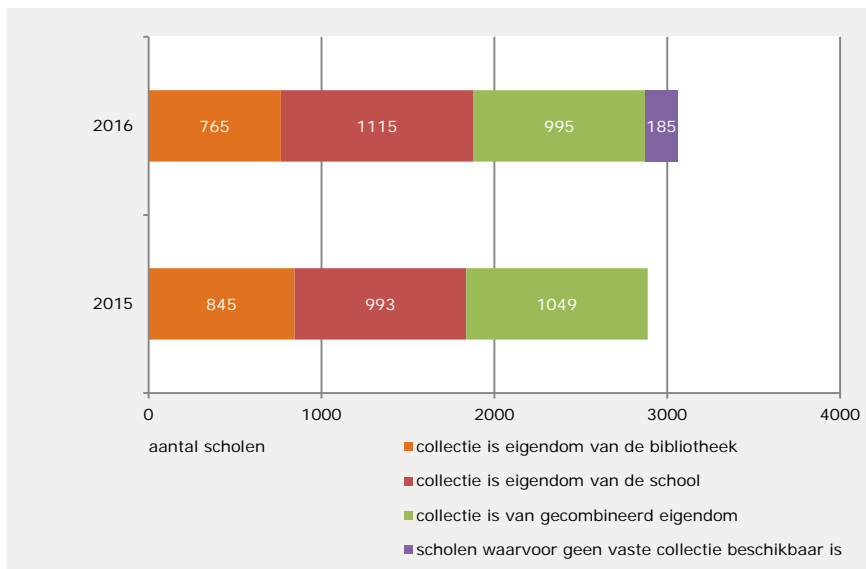
Naast de producten en diensten die bibliotheken bieden, hebben we hen ook gevraagd naar het type programma's dat ze aanbieden (Figuur 9). Daaruit blijkt dat bibliotheken voornamelijk werken met op maat ontwikkelde programma's (65%) en minder gebruik maken van bestaande programma's. Ook komt het regelmatig voor dat ze enkele losse lessen organiseren (55%). De categorie anders is hier opvallend groot. Bij nadere analyse blijkt het te gaan om een opsomming van op maat ontwikkelde programma's en losse lessen.

De 94 bibliotheken die zowel in 2015 als in 2016 de vragenlijst hebben ingevuld, gaven aan meer te zijn gaan samenwerken op het gebied van mediawijsheid. Het aantal plannen voor media- en informatievaardigheden is ook gestegen: met maar liefst 62%. Dit wijst er op dat de samenwerking op dit terrein een duidelijkere, meer geformaliseerde vorm heeft gekregen.

Figuur 10: Eigendom van de collectie op scholen waarmee bibliotheken samenwerken, 2016 (n=119 bibliotheken)

Figuur 11: Eigendom van de collectie op scholen waarmee bibliotheken samenwerken, 2015-2016 (n=94 bibliotheken)

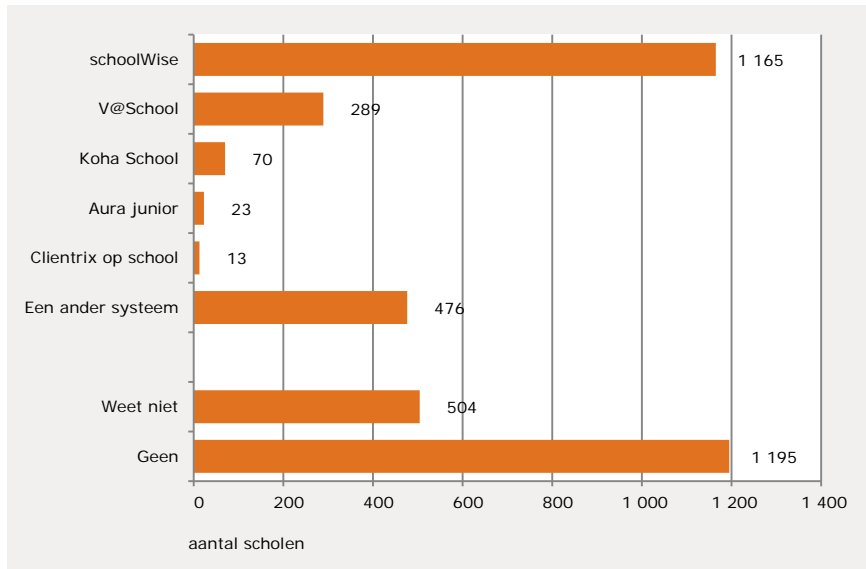
6. Collectie

Bij de samenwerking rondom leesbevordering, mediawijsheid en informatievaardigheden, maken scholen en bibliotheken gebruik van hun collectie, voornamelijk boeken. Deze collectie zetten ze in voor werkvormen als vrij lezen, voorlezen en praten over boeken. Per leerling zijn er gemiddeld 5,2 papieren boeken beschikbaar en 22,7 digitale boeken.

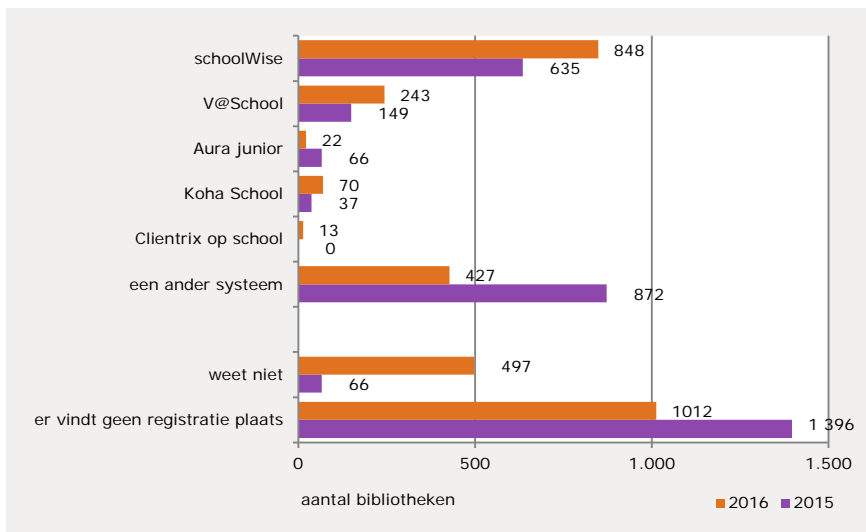
Het eigendom over deze collectie is verschillend geregeld (zie Figuur 10). Zo kan de collectie eigendom zijn van de bibliotheek en maakt de school er enkel gebruik van. Ook kan de collectie eigendom zijn van de school of kan er sprake zijn van gecombineerd eigendom. Op de meeste scholen is de collectie eigendom van de school zelf (39%) of is het eigendom gecombineerd (29%). In een kwart van de gevallen is de collectie eigendom van de bibliotheek (25%). Soms is er überhaupt geen vaste collectie beschikbaar: voor 7% van de scholen is dit het geval.

Als we de cijfers vergelijken met 2015 (Figuur 11), dan zien we dat de totale collectie voor scholen nagenoeg gelijk is gebleven. Het eigendom over de collectie lijkt echter iets te zijn verschoven: het gecombineerd eigendom van de collectie neemt licht af (met 5%) en is in 2016 vaker eigendom van de school (een toename van 12%). Redenen hiervoor kunnen zijn het omlaag brengen van de bijdrage per leerling of het verschuiven van de kosten naar de school zelf: als de school meer eigen collectie heeft, hoeven ze minder van de bibliotheek af te nemen en kan de bijdrage dus omlaag.

Figuur 12: Gebruik bibliotheeksystemen voor registratie uitleningen, 2016 (n=119 bibliotheken)

Figuur 13: Gebruik bibliotheeksystemen voor registratie uitleningen, 2015-2016 (n=94 bibliotheken)

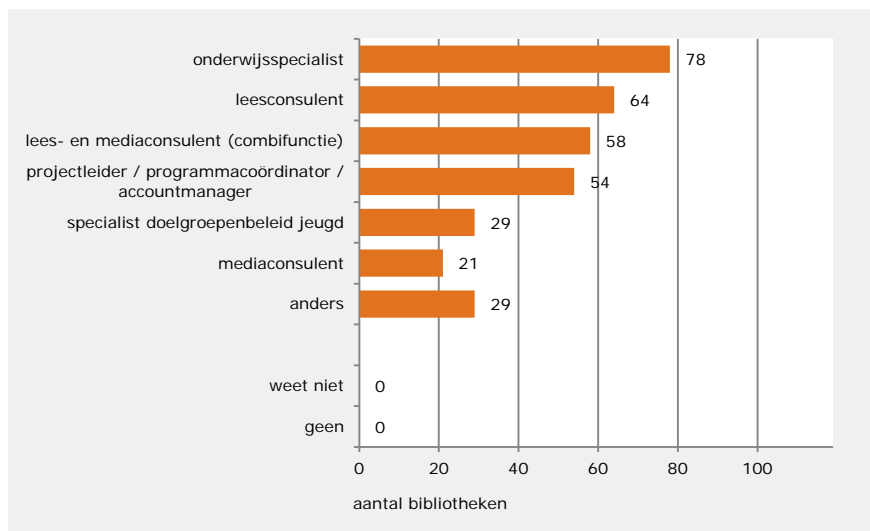

De bibliotheken is gevraagd om aan te geven op hoeveel scholen ze gebruik maken van bibliotheeksystemen voor de registratie van uitleningen (zie Figuur 12). Op 45% van de scholen worden de uitleningen niet geregistreerd of is niet bekend of de uitleningen worden geregistreerd. Dit is onder andere het gevolg van het eigendom van de collectie: daar waar de collectie eigendom is van de school, registreert de bibliotheek de uitleningen niet.

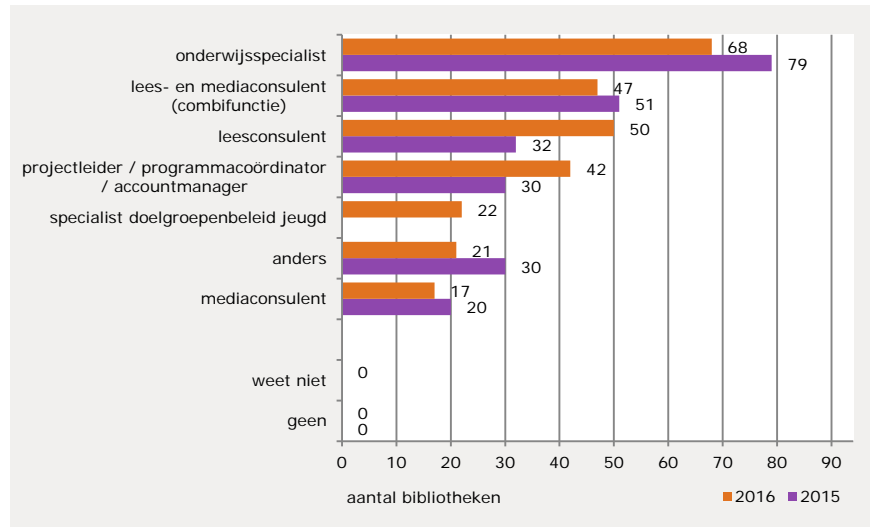
Daar waar de uitleningen wel door de bibliotheek worden vastgelegd, wordt veelal gebruik gemaakt van schoolWise (op 31% van de scholen) of wordt een ander systeem gebruikt. Dit andere systeem is vaak het eigen systeem van de bibliotheek. Deze wordt uit kostenoverweging tijdelijk ingezet voor registratie, totdat de invoer van aparte schoolsystemen heeft plaatsgevonden. Hier wordt vaak mee gewacht tot het aantal aan te sluiten scholen voldoende groot is en daarmee aansluiting rendabel is.

De bibliotheken die zowel in 2015 als in 2016 deelnamen, gaven in 2015 vaker aan dat er geen registratie plaatsvond (zie Figuur 13). Ook in 2015 werd vaker melding gemaakt van een ander registratiesysteem dan de genoemde opties. Net als in 2016 bleek het hier vaak te gaan om het eigen bibliotheekstelsel, handmatige registratie of men wist niet welk systeem er gebruikt werd voor registratie van de uitleningen.

Figuur 14: Beschikbare functies samenwerking primair onderwijs, 2016 (n=119)

Figuur 15: Beschikbare functies samenwerking primair onderwijs, 2015-2016 (n=94)

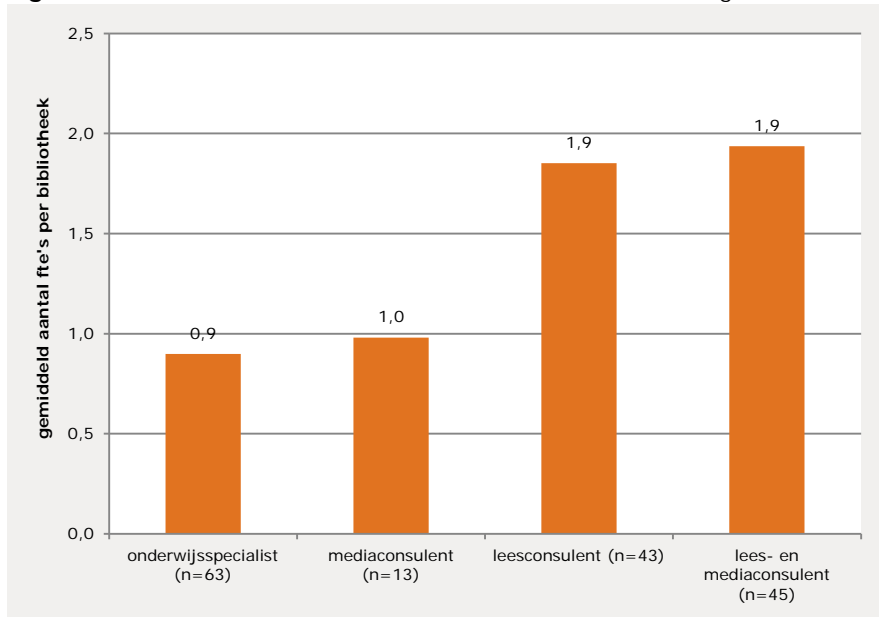

7. Personeel

De bibliotheken is gevraagd welk en hoeveel personeel zij beschikbaar hebben voor de samenwerking met de scholen (zie Figuur 14). In 2016 hebben de 119 responderende bibliotheken tenminste 570 medewerkers beschikbaar voor de samenwerking met het primair onderwijs. Dit is voornamelijk in de functie van onderwijsspecialist of leesconsulent. Ook zien we de functie van leesconsulent regelmatig gecombineerd met een mediaconsulent. Er zijn echter maar weinig bibliotheken die iemand beschikbaar hebben voor sec media-onderwijs.

Wanneer we de cijfers van 2015 met 2016 vergelijken (zie Figuur 15), dan valt op dat bij 11 van de 94 bibliotheken de functie van onderwijsspecialist is komen te vervallen. Ook blijkt het aantal functies voor lees- en mediaconsulenten licht te zijn afgenomen. Het aantal leesconsulenten lijkt daarentegen te zijn gegroeid, evenals het aantal projectleiders/programma-coördinatoren.

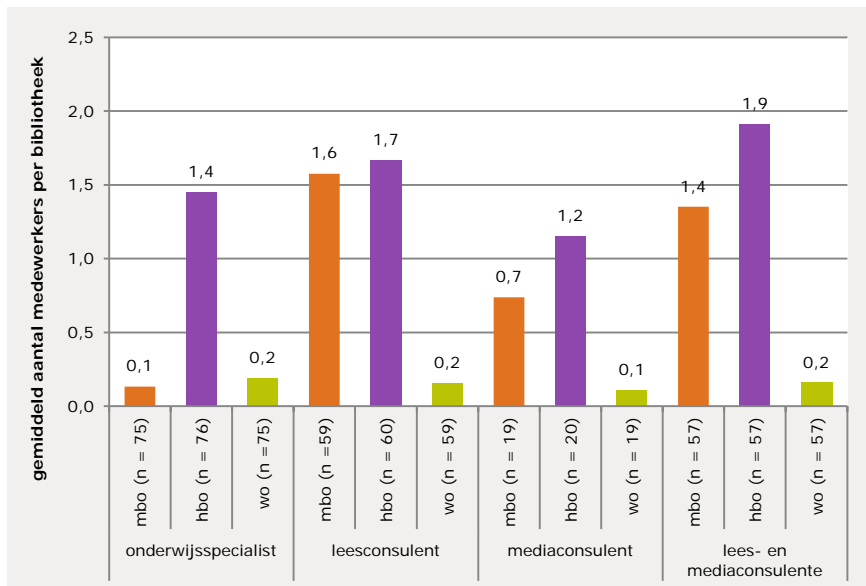
Figuur 16: Gemiddeld aantal beschikbare fte's voor samenwerking, 2016

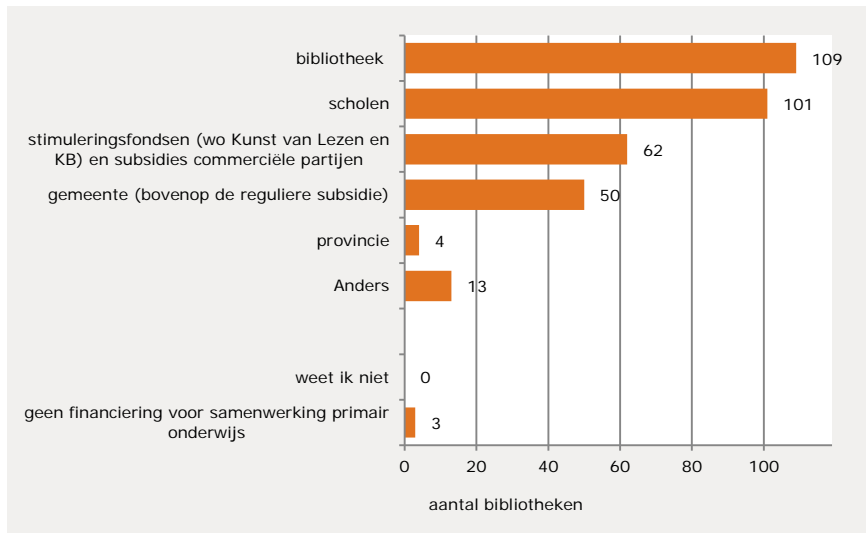
Van de 570 aanwezige specialisten en consulenten, blijkt voor de functie van leesconsulenten en lees-mediaconsulenten het grootste aantal fte's beschikbaar te zijn (zie Figuur 16). De functie van mediaconsulent en onderwijsspecialisten bestaat gemiddeld uit 0,9 tot 1 fte.

De bibliotheken is ook gevraagd naar het opleidingsniveau van de verschillende specialisten en consulenten. Figuur 17 laat het gemiddeld aantal fte per bibliotheek en het opleidingsniveau van de medewerkers in deze functie zien. Een bibliotheek heeft gemiddeld 1,7 fte aan onderwijsspecialisten aan het werk. Hiervan zijn veruit de meeste op hbo-niveau opgeleid. Daarmee is het de functiegroep met gemiddeld het hoogste opleidingsniveau. Gemiddeld werken er bij de bibliotheken meer fte aan leesconsulenten dan mediaconsulenten (3,5 versus 2,0 fte).

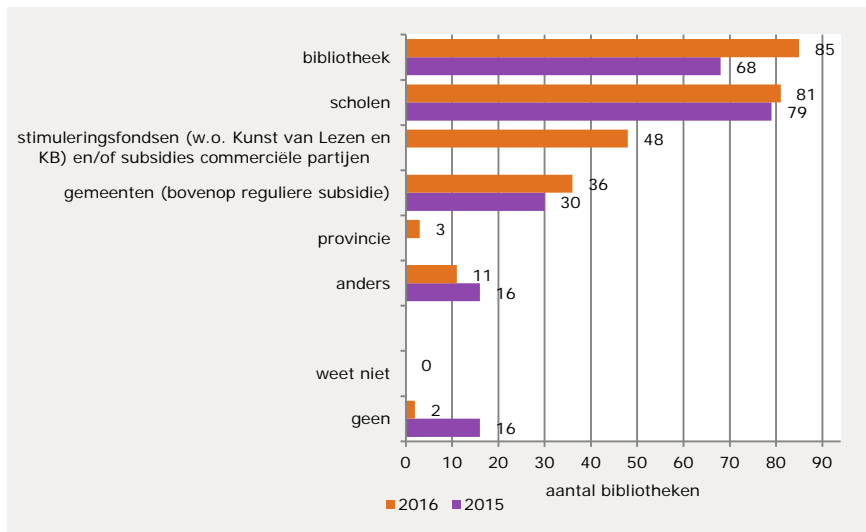
Figuur 17: Opleidingsniveau specialisten en consulenten, 2016

Figuur 18: Financiers van de samenwerking met het primair onderwijs, 2016 (n=119)

Figuur 19: Financiers samenwerking met het primair onderwijs, 2015-2016 (n=94)

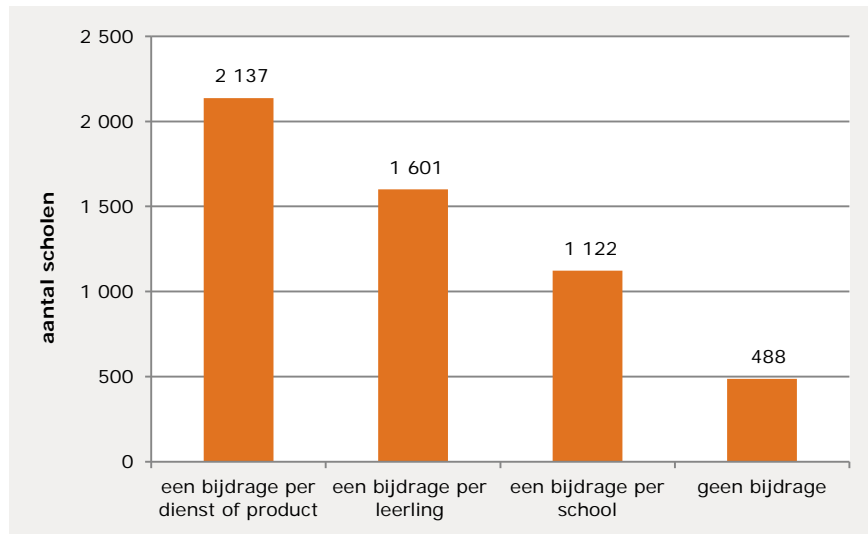

8. Financiering van samenwerking

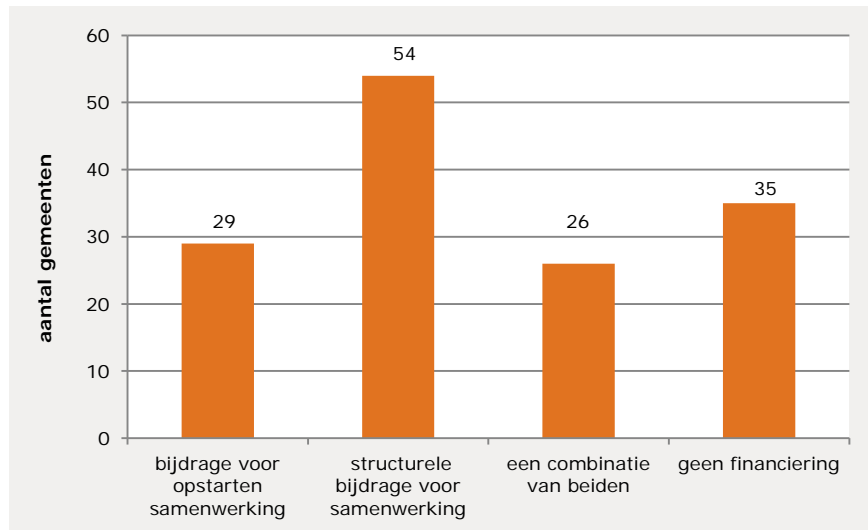
We hebben de bibliotheken gevraagd naar de belangrijkste financiers van de samenwerking (Figuur 18). De bibliotheken (92%) en de scholen (85%) blijken zelf de belangrijkste financiers te zijn van de samenwerking. 52% van de bibliotheken ontvangt ook middelen uit stimuleringsfondsen, waaronder Kunst van Lezen. Nog eens 42% ontvangt extra financiering van de gemeente om de samenwerking vorm te geven.

Als we de cijfers van de 94 responderende bibliotheken in 2015 en 2016 met elkaar vergelijken (Figuur 19) dan blijkt de bibliotheek in 2016 meer frequent de belangrijkste financier te zijn. In 2015 waren dit hoofdzakelijk nog de scholen. Opvallend is het aantal bibliotheken dat in 2015 geen financiering kreeg of had vrijgemaakt voor de financiering: dit aantal lijkt in 2016 aanzienlijk te zijn afgenomen.

Figuur 20: Financiering samenwerking door scholen, aantal scholen, 2016 (n=101)

Figuur 21: Financiering samenwerking door gemeenten, aantal gemeenten, 2016 (n=50)

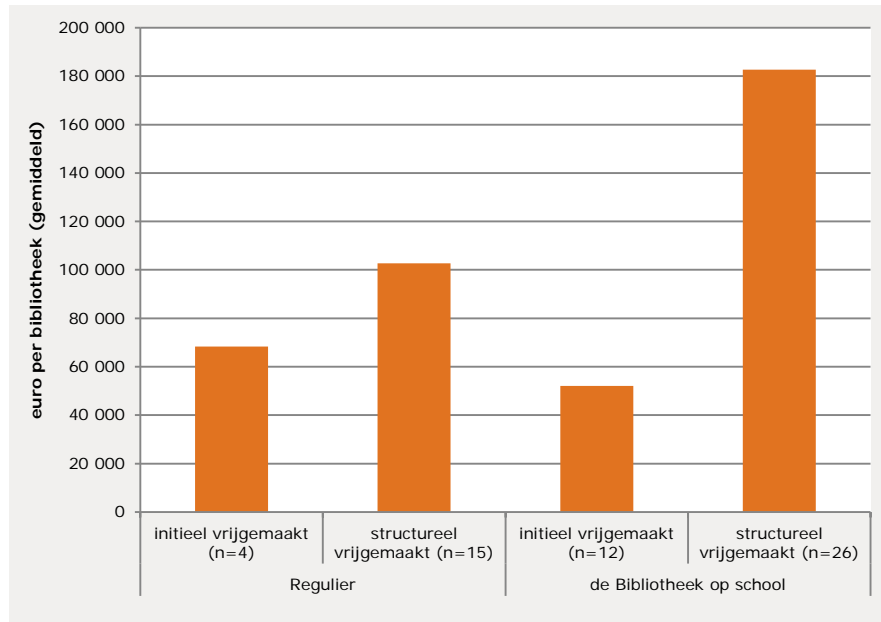

Figuur 20 laat zien dat de scholen voornamelijk financieren in de vorm van een bijdrage per dienst of product. Opvallend is dat er met 488 scholen wel wordt samengewerkt, maar dat de bibliotheken voor deze samenwerking geen financiering ontvangen van de school zelf. Mogelijk dat de financiering hier via een derde partij, zoals de gemeente, verloopt.

De bibliotheken is ook gevraagd naar de gemiddelde bijdrage die ze ontvangen. Per leerling ontvangen ze gemiddeld €7,50. De gemiddelde bijdrage per school komt uit op €525,30.

Naast een bijdrage van de scholen ontvangen sommige bibliotheken ook geormerkte financiering van de gemeenten. Daarmee bedoelen we financiering die zij speciaal voor de samenwerking met het onderwijs ontvangen, bovenop de reguliere financiering. De 44 bibliotheken die een bijdrage krijgen van de gemeenten (zie Figuur 21), krijgen van 54 gemeenten in hun werkgebied een structurele bijdrage voor de samenwerking met het onderwijs. Van 29 gemeenten krijgen ze een bijdrage voor het opstarten en van 26 gemeenten een combinatie van een opstartbedrag en een structurele financiering. Van 35 gemeenten in hun werkgebied ontvangen deze 44 bibliotheken geen financiering. Tot slot gaven 6 bibliotheken aan wel financiering te ontvangen, maar niet te weten in welke vorm.

Figuur 22: Financiering samenwerking door bibliotheken, budget in euro's, 2016

Tot slot is de bibliotheken gevraagd naar de middelen die zij zelf vrij maken voor de samenwerking met het onderwijs, voor zowel reguliere samenwerking als voor samenwerking volgens de aanpak de Bibliotheek *op school* (Figuur 22).

De bibliotheken hebben over het algemeen vaker structureel middelen gealloceerd voor samenwerking volgens de aanpak de Bibliotheek *op school*, dan voor reguliere samenwerking met het onderwijs. Daarbij hebben 26 bibliotheken aangegeven structureel geld vrij te hebben gemaakt voor samenwerking volgens de aanpak de Bibliotheek *op school*. Gemiddeld¹ gaat het om €183.000 per bibliotheek. Voor reguliere samenwerking ligt dit bedrag lager: gemiddeld €103.000.

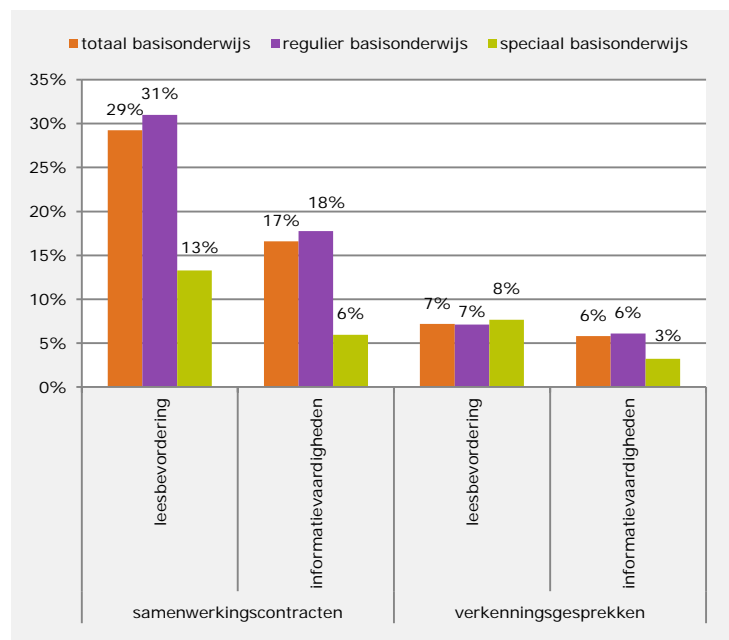
¹ We hebben hier het gemiddelde berekend over het aantal bibliotheken dat daadwerkelijk een bedrag heeft opgegeven. Alle waarden '0' hebben we uit de berekening weggelaten.

Tabel 2: Aantal contracten en verkennende gesprekken voor de Bibliotheek *op school*, 2016, (n=119)

	Totaal basisonderwijs	w.v.	
		regulier basisonderwijs	speciaal basisonderwijs
<i>aantal</i>			
samenwerkingscontracten			
leesbevordering	1 711	1 633	78
informatievaardigheden	971	936	35
verkenningsgesprekken			
leesbevordering	421	376	45
informatievaardigheden	340	321	19

Figuur 23: Aandeel scholen naar mate van samenwerking volgens aanpak de Bibliotheek op school, 2016 (n=119)

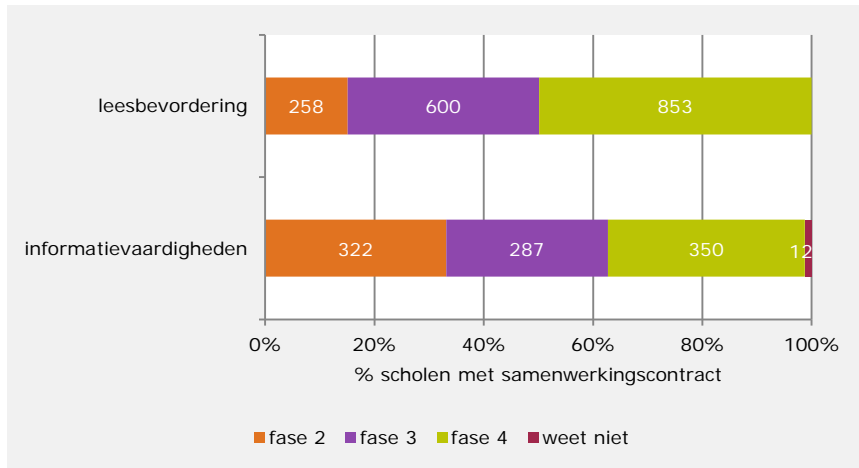
9. Samenwerking en dienstverlening aanpak 'de Bibliotheek op school'

Naast reguliere samenwerking met scholen in het primair onderwijs, is de bibliotheken ook gevraagd naar hun samenwerking met scholen volgens de aanpak de Bibliotheek *op school*. Deze aanpak, ontwikkeld en ingezet door de Koninklijke Bibliotheek en Stichting Lezen, is bedoeld om aan de hand van een vast format in samenwerking met scholen de leesmotivatie, taal- en informatievaardigheden van leerlingen te verbeteren.

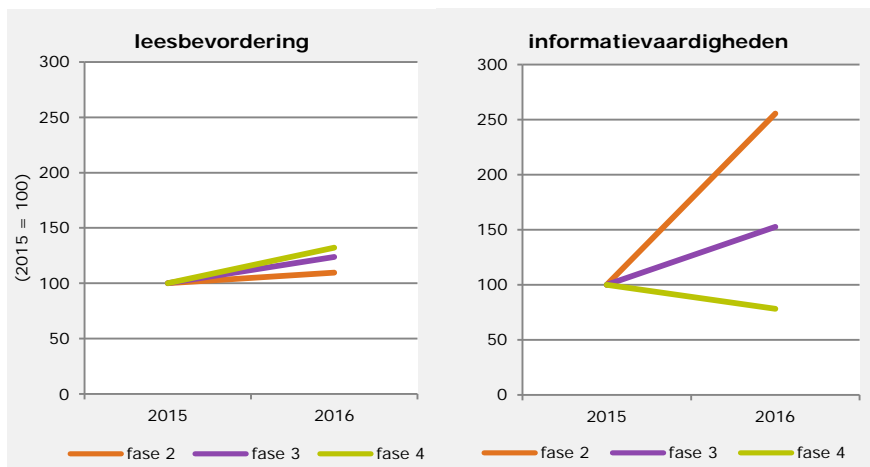
In Tabel 2 is te zien met hoeveel scholen de bibliotheken in dit onderzoek samenwerken volgens deze aanpak. In Figuur 23 is te zien dat in totaal met 29% van de scholen in hun werkgebied wordt samengewerkt voor leesbevordering volgens deze aanpak. Dit is 17% voor informatievaardigheden. Daarnaast worden er verkennende gesprekken gevoerd voor het invoeren van deze aanpak: met 7% van de scholen worden gesprekken gevoerd over het invoeren van de aanpak voor leesbevordering, met 6% van de scholen is dit voor 6% informatievaardigheden het geval.

Niet alle 153 bibliotheken hebben deelgenomen aan dit onderzoek. Om toch tot een compleet beeld te komen van het aantal scholen met de Bibliotheek *op school*, hebben we aanvullende gegevens verzameld bij de 34 niet deelnemende bibliotheken. De uitkomsten van deze inventarisatie vindt u terug in Bijlage A van dit rapport.

Figuur 24: Stadia van implementatie de Bibliotheek op school, 2016 (n=119)

Figuur 25: Stadia van implementatie de Bibliotheek op school, 2015-2016 (n=94)

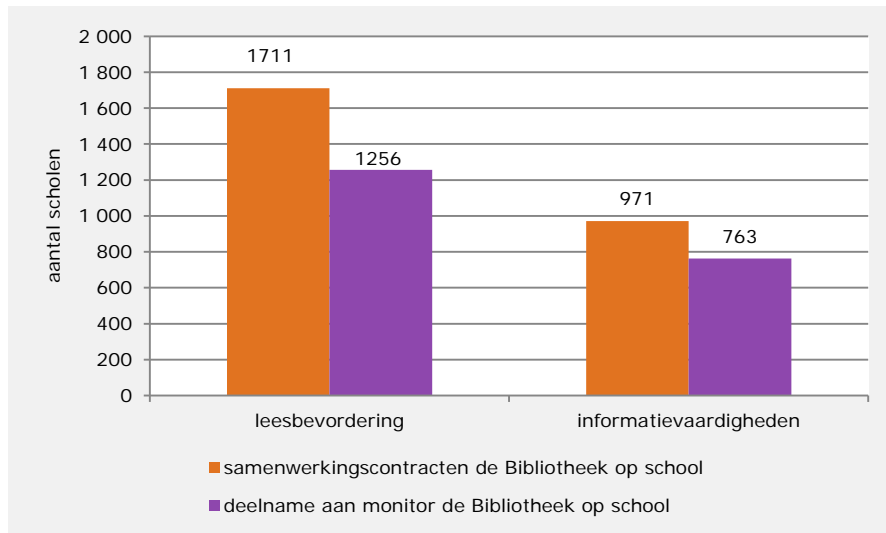
Bij het invoeren van de aanpak de Bibliotheek op school doorloopt een school idealiter vier fasen:

- **Fase 1: verkennende gesprekken:** Er wordt begonnen met verkennende gesprekken. Dit wordt ook wel de acquisitiefase genoemd. In deze fase wordt er gesproken met het bestuur, de directie en het team van de school over de inhoud, voorwaarden en planning. Officieel is er dan nog geen sprake van een Bibliotheek *op school*.
- **Fase 2: Implementatie:** Voorafgaand aan deze fase wordt een samenwerkingscontract gesloten, waarna er officieel sprake is van een Bibliotheek *op school*. In deze fase wordt gestart met de implementatie van de aanpak. De plannen en opzet worden geïntroduceerd bij het docententeam, de ouders en de kinderen. Ook stelt een lees en/of mediaconsulent een activiteitenprogramma samen.
- **Fase 3: Operationeel:** In deze fase is de aanpak geïmplementeerd en is de lees en/of mediaconsulent actief aanwezig op de school.
- **Fase 4: Borging:** In deze fase wordt de samenwerking geëvalueerd. Als de school wil blijven samenwerken volgens deze aanpak, dan wordt een tweede termijn opgestart

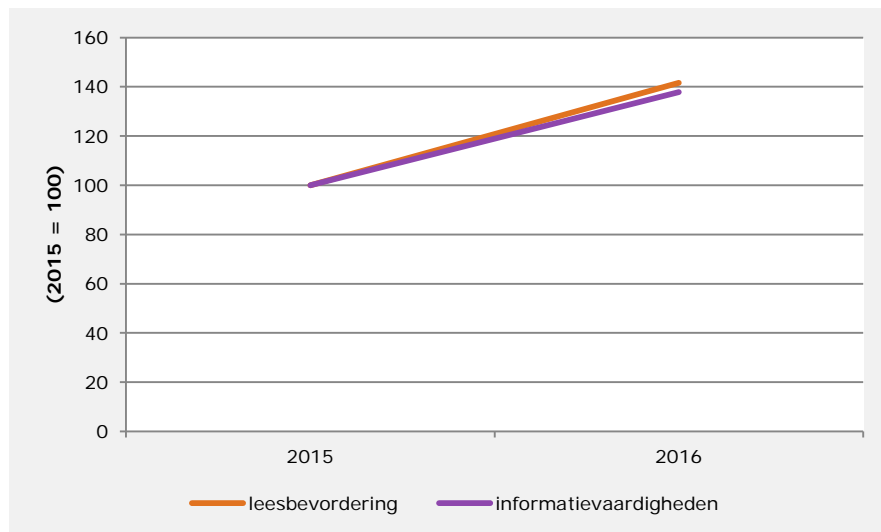
In Figuur 24 is te zien hoeveel scholen zich in de verschillende fasen bevinden. Het aantal scholen in de operationele en geborgde fase is voor leesbevordering het grootst. Bij informatievaardigheden is te zien dat deze aanpak meer recent is opgestart en dat het aantal scholen in de implementatiefase groter is dan voor leesbevordering.

Wanneer we de cijfers vergelijken met 2015 (Figuur 25), dan is te zien dat bij informatievaardigheden de doorgroei het grootst is. Het aantal scholen dat de aanpak is gaan implementeren is tussen 2015 en 2016 flink gegroeid. Opvallend is dat het aantal scholen in de borgingsfase van informatievaardigheden een lichte krimp laten zien. Dit zou betekenen dat scholen na een jaar

Figuur 26: Deelname aan monitor de Bibliotheek *op school*, 2016 (n=119 bibliotheken)

Figuur 27: Deelname aan monitor de Bibliotheek *op school*, 2015-2016 (n=94)

besloten hebben om deze aanpak toch stop te zetten. Bij de derde meting in 2017 zal moeten blijken of dit inderdaad het geval is.

Figuur 26 toont het aantal scholen dat deelneemt aan de Monitor de Bibliotheek *op school*. Met deze monitor brengen bibliotheken en scholen in kaart hoe het leesklimaat, het leesgedrag en de leesmotivatie op een school zich ontwikkelt. Er worden onder andere gegevens verzameld over het leen- en leesgedrag van leerlingen, hun informatievaardigheden en het leesbevorderend gedrag van de leerkrachten.

Het aantal scholen dat deelneemt aan de monitor voor leesbevordering is zoals te verwachten groter dan voor informatievaardigheden. Echter, niet alle scholen die samenwerken volgens de aanpak maken gebruik van de monitor: voor leesbevordering neemt 79% van de scholen deel aan de monitor, voor informatievaardigheden is dit 73%.

Het aantal scholen dat meedoet aan de monitor is wel aan het groeien: zowel het aantal deelnemers voor leesbevordering als voor informatievaardigheden is met circa 38 procent gestegen (Figuur 27).

Technische Toelichting

Enquête

Dit onderzoek is uitgevoerd door middel van online enquêtes via het Bibliotheekonderzoekplatform (BOP). Het veldwerk is uitgevoerd door MWM2. De enquêtes zijn afgenomen in de periode van 20 juli tot en met 30 september 2016. De gegevens hebben betrekking op het schooljaar 2015-2016.

Populatie en respons

De enquête is ingevuld door 119 bibliotheken. In totaal zijn 153 basisbibliotheken gevraagd om deel te nemen aan dit onderzoek. Zij zijn door middel van een e-mail uitgenodigd om deel te nemen. De uitnodiging is verstuurd aan de contactpersonen voor samenwerking met het primair onderwijs, zoals aangeleverd door de POI-coördinatoren.

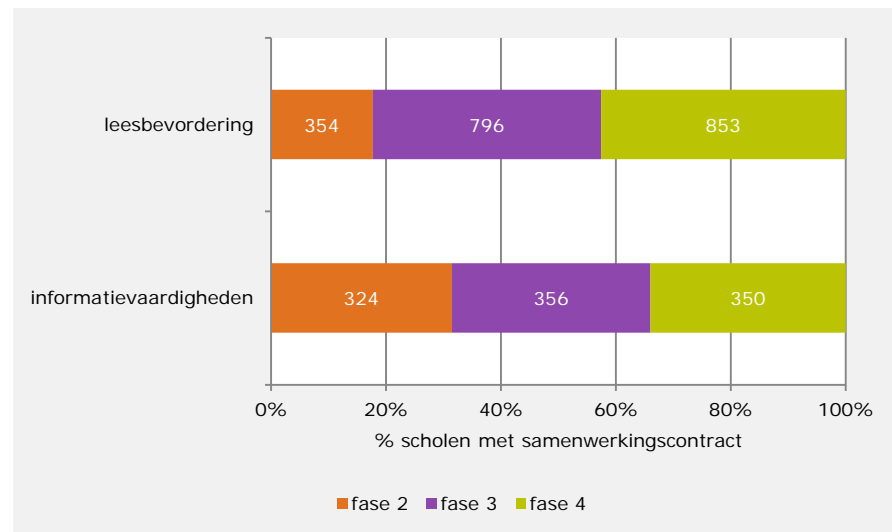
Kwaliteit van de cijfers

De vragenlijst is opgesteld door de afdeling Onderzoek van de Koninklijke Bibliotheek, in samenwerking met het kernteam de Bibliotheek *op school* en Stichting Lezen. In tegenstelling tot vorig jaar, is dit jaar slechts één vragenlijst gebruikt. Dit om het invul- en analysewerk te vereenvoudigen. Daarnaast hebben we bibliotheken ondersteund met een administratieve tool, waarin zij voor alle scholen in hun werkgebied konden aangeven of en hoe er is samengewerkt. Beide maatregelen hebben geleid tot een betere respons en een hogere kwaliteit van de aangeleverde gegevens

Tabel 3: Aantal contracten voor de Bibliotheek *op school*, inclusief navraag, 2016 (n=153)

	Totaal basisonderwijs	w.v.	
		regulier basisonderwijs	speciaal basisonderwijs
<i>aantal</i>			
samenwerkingscontracten			
leesbevordering	2 003	1 911	92
informatievaardigheden	1 030	989	41

Figuur 28: Stadia van implementatie de Bibliotheek *op school*, incl. navraag, 2016 (n=153)

Bijlage A – Aanvullende inventarisatie

Om tot een compleet beeld te komen van het aantal scholen dat deelneemt aan de aanpak de Bibliotheek *op school*, hebben we de 34 bibliotheken die niet hebben deelgenomen aan dit onderzoek apart benaderd. Hen hebben we gevraagd met hoeveel scholen ze samenwerken volgens deze aanpak. Daarnaast hebben we hen gevraagd naar de fasen waarin de samenwerking zich bevindt.

In Tabel 3 is te zien dat de 153 bibliotheken die meedoen aan de aanpak de Bibliotheek *op school*, deze voor leesbevordering inzetten op circa 2.000 scholen, en op ruim 1.000 scholen voor informatievaardigheden. In Figuur 28 is te zien dat de samenwerking voor leesbevordering al verder gevorderd (fase 3 en fase 4) is dan voor informatievaardigheden; hier is de aanpak wat vaker net geïmplementeerd (fase 2).

Bijlage B – Gegevens per provincie

Tabel 1: Basisgegevens naar provincie, respons 2015/16

	Totaal	w.v.											
		Drenthe	Flevoland	Friesland	Gelderland	Groningen	Limburg	Noord-Brabant	Noord-Holland	Overijssel	Utrecht	Zeeland	Zuid-Holland
<i>aantal</i>													
bibliotheken	119	11	2	5	18	2	10	11	13	19	6	4	18
uitleenvestigingen	752	35	11	45	111	50	56	84	83	80	38	26	133
gemeenten in werkgebied	312	12	6	24	48	23	23	38	42	21	18	13	44
inwoners in werkgebied ¹⁾	12 719 710	469 650	404 062	646 037	1 828 123	583 665	813 776	1 466 037	1 602 704	844 420	623 196	381 234	3 056 806
w.o. personen van 4-12 jaar	1 283 414	47 149	48 820	66 616	184 983	51 844	64 325	142 949	167 061	92 791	69 083	36 515	311 278
bibliotheekleden 4-12 jaar	1 035 794	45 760	48 948	43 934	172 058	41 671	49 488	121 924	143 949	75 371	46 216	34 122	212 353
<i>%</i>													
Bibliotheekleden 4-12 jaar t.o.v. personen 4-12 jaar in het werkgebied	81	97	100	66	93	80	77	85	86	81	67	93	68

¹⁾Op 1-1-2016, bron: CBS.

Tabel 2: Kerncijfers samenwerking tussen bibliotheken en het primair onderwijs (speciaal en regulier) naar provincie, respons schooljaar 2015/'16

	Totaal	w.v.												weet niet (BO) / S(B)O	weet niet (S(B)O)
		Drenthe	Flevoland	Friesland	Gelderland	Groningen	Limburg	Noord-Brabant	Noord-Holland	Overijssel	Utrecht	Zeeland	Zuid-Holland		
		<i>aantal scholen</i>												<i>aantal bibliotheken</i>	
scholen in werkgebied	5 855	285	208	461	922	321	295	572	659	473	296	230	1 133	0	0
w.o. waarmee wordt samengewerkt op het gebied van leesbevordering	4 659	273	180	429	638	308	217	493	586	393	158	194	790	0	3
waarmee wordt samengewerkt op het gebied van informatievaardigheden	2 347	166	127	171	402	267	51	204	330	146	50	180	253	4	7
waarmee wordt samengewerkt op het gebied van mediawijsheid	1 366	131	45	106	178	89	69	138	198	51	29	125	207	6	7
<i>Lees- en informatievaardigheden- of mediaplan</i>															
scholen met een leesplan	1 641	105	71	95	205	119	86	256	126	186	48	92	252	0	
scholen met een informatievaardigheden- of mediaplan	347	30	42	16	42	28	44	30	34	20	0	35	26	7	
<i>Mate van samenwerking met basisscholen volgens aanpak dBOS</i>															
scholen die verkenningsgesprekken voeren voor samenwerking leesbevordering	421	37	2	32	31	2	12	26	70	50	20	7	132	0	1
scholen met een samenwerkingscontract voor leesbevordering	1 711	154	60	87	186	76	115	292	141	169	43	88	300	0	1
w.o. in fase 2	258	5	5	30	36	20	4	44	41	40	14	3	16	1	0
in fase 3	600	47	25	52	37	38	41	96	65	73	11	43	72	0	0
in fase 4	853	102	30	5	113	18	70	152	35	56	18	42	212	2	0
scholen die verkenningsgesprekken voeren voor informatievaardigheden	340	48	0	32	31	3	27	46	57	41	8	8	39	1	3
scholen met een samenwerkingscontract voor informatievaardigheden	971	133	60	60	97	71	27	168	103	64	12	87	89	1	4
w.o. in fase 2	322	49	5	30	18	26	21	52	43	40	11	9	18	2	0
in fase 3	287	19	26	26	28	32	2	32	42	23	0	41	16	2	0
in fase 4	350	57	29	4	51	13	4	84	14	1	1	37	55	2	0

Tabel 3: Dienstverlening van bibliotheken aan het primair onderwijs naar provincie, respons schooljaar 2015/'16

	Totaal	w.v.												weet niet
		Drenthe	Flevoland	Friesland	Gelderland	Groningen	Limburg	Noord-Brabant	Noord-Holland	Overijssel	Utrecht	Zeeland	Zuid-Holland	
<i>aantal bibliotheken</i>														
<i>Dienstverlening leesbevordering</i>														
opstellen leesplan	99	9	2	4	14	2	9	11	11	16	5	4	12	0
workshops en/of trainingen leerkrachten	100	10	2	4	15	2	8	10	12	14	5	3	15	0
bijwonen teamvergaderingen	85	5	2	4	12	2	7	9	11	10	4	4	15	0
advies over gebruik boeken bij zaakvakken	82	6	2	4	13	2	5	9	9	12	5	4	11	0
advies over individuele leerlingen	36	4	1	2	8	0	5	1	6	2	2	3	2	0
begeleiden leerlingen in schoolbibliotheek	69	9	2	2	10	1	9	6	5	10	2	4	9	0
organiseren activiteiten in groep en/of schoolbibliotheek	111	11	2	4	18	2	10	10	12	18	3	4	17	0
informatieavonden en/of workshops ouders	102	8	2	5	17	2	7	10	12	14	5	4	16	0
begeleiden of opleiden van vrijwilligers	77	8	1	2	12	2	8	9	8	7	4	2	14	0
anders	26	2	0	1	2	0	3	3	6	2	3	0	4	0
geen	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0
onbekend	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
<i>Dienstverlening informatievaardigheden</i>														
opstellen mediaplan	41	3	2	3	5	1	2	3	8	6	2	4	2	0
workshops en/of trainingen leerkrachten	50	5	1	3	7	1	4	4	8	6	1	2	8	0
bijwonen teamvergaderingen	45	3	1	2	8	1	2	3	8	4	0	4	9	0
organiseren activiteiten in groep en/of schoolbibliotheek	79	6	2	5	14	2	7	7	9	8	2	4	13	0
klassikale instructies / workshops leerlingen	90	6	2	4	17	2	6	9	11	10	4	4	15	0
aanbieden leermiddelen rondom informatievaardigheden	65	6	2	3	8	2	4	7	9	8	2	4	10	0
aanbieden leermiddelen rondom mediawijsheid	55	3	2	3	7	2	4	6	12	6	2	4	4	0
informatieavonden en/of workshops ouders	69	4	2	5	15	2	1	7	11	6	2	4	10	0
begeleiden of opleiden van vrijwilligers	21	3	0	1	1	1	2	2	3	1	1	1	5	0
anders	10	0	0	0	1	0	0	0	5	2	0	0	2	0
geen	2	1	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0
onbekend	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Tabel 4: Gebruik leesbevorderings-, informatievaardigheden- en mediawijsheidprogramma's naar provincie, respons schooljaar 2015/'16

	Totaal w.v.													
	Drenthe	Flevoland	Friesland	Gelderland	Groningen	Limburg	Noord-Brabant	Noord-Holland	Overijssel	Utrecht	Zeeland	Zuid-Holland	weet niet	
<i>aantal bibliotheken</i>														
<i>Leesbevorderingsprogramma's</i>														
Kinderboekenweek	112	11	2	5	17	2	10	10	12	19	5	4	15	0
Nationale voorleeswedstrijd	115	9	2	5	18	2	10	11	13	19	6	4	16	0
Nationale Voorleesdagen	108	9	2	5	17	2	10	11	11	17	4	4	16	0
Nederlandse kinderjury	84	7	1	5	15	1	8	10	6	13	4	4	10	0
Nederland Leest Junior	43	2	1	4	6	1	2	5	5	6	4	1	6	0
De rode draad	44	1	0	4	8	2	3	8	1	9	3	4	1	0
Boekstart/boekenpret	90	10	2	5	15	1	8	9	10	13	2	3	12	0
Het leesprogramma	39	5	1	2	10	0	1	3	4	6	2	3	2	0
anders	42	8	2	1	4	1	4	2	7	8	2	1	2	0
geen	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
onbekend	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0
<i>Informatievaardigheden- en mediawijsheidsprogramma's</i>														
een programma over nieuws	8	0	0	2	2	0	1	0	0	2	0	0	1	0
een programma over zoeken en verwerken van informatie	45	10	0	0	7	0	2	3	5	7	2	2	7	0
een programma over presenteren informatie	7	0	0	0	3	0	0	1	0	0	1	1	1	0
een programma over media	26	2	1	2	2	1	1	1	4	5	0	2	5	0
een programma over veilig internetten	30	2	1	1	4	0	2	4	3	4	2	4	3	0
een maatwerkprogramma ontwikkeld met expertise van de bibliotheek	70	5	1	4	15	1	6	6	11	7	2	3	9	0
enkele losse lessen over mediawijsheid	59	5	1	3	14	1	2	9	6	5	1	2	10	0
leermiddelen met nadruk op ander vak of onderwerp	4	0	0	0	0	0	0	1	2	1	0	0	0	0
anders	20	2	0	0	2	2	1	2	5	2	0	1	3	0
geen	11	0	0	0	1	0	2	0	0	5	1	0	2	0
onbekend	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0

Tabel 5: Eigendom en omvang collecties naar provincie, respons 2015/'16

	Totaal w.v.													weet niet
	Drenthe	Flevoland	Friesland	Gelderland	Groningen	Limburg	Noord-Brabant	Noord-Holland	Overijssel	Utrecht	Zeeland	Zuid-Holland		
	<i>aantal</i>													<i>aantal bibliotheken</i>
<i>Eigendom collectie</i>														
scholen waarvan collectie eigendom van bibliotheek is	962	11	3	223	59	14	118	194	61	60	13	46	160	2
scholen waarvan collectie eigendom van school is	1 480	87	84	106	243	173	26	136	277	148	87	6	107	15
scholen waarvan collectie van gecombineerd eigendom is	1 084	156	72	37	137	119	33	83	54	129	40	76	148	4
scholen waarvoor geen vaste collectie beschikbaar is	262	8	0	77	63	5	0	56	4	26	0	0	23	38
<i>Omvang collectie</i>														
bibliotheekboeken fysiek beschikbaar per leerling, gemiddeld per bibliotheek	5	5	8	10	4	6	8	5	3	6	4	8	5	12
bibliotheekboeken digitaal beschikbaar per leerling, gemiddeld per bibliotheek	23	100	0	0	2	0	132	0	0	0	3	0	0	32
scholen waarvoor onbekend is hoeveel boeken gemiddeld beschikbaar zijn	1 441	40	80	77	182	53	69	61	225	161	134	42	317	14

Tabel 6: Gebruik bibliotheeksystemen en monitor de Bibliotheek op school naar provincie, respons 2015/'16

	Totaal w.v.													weet niet
	Drenthe	Flevoland	Friesland	Gelderland	Groningen	Limburg	Noord-Brabant	Noord-Holland	Overijssel	Utrecht	Zeeland	Zuid-Holland		
	<i>aantal scholen</i>													<i>aantal bibliotheken</i>
<i>Gebruik bibliotheekstelsysteem</i>														
V@School	289	0	0	0	78	114	0	34	0	0	0	63	0	22
schoolWise	1 165	166	115	96	39	0	43	201	158	86	50	0	211	6
Koha School	70	0	0	0	0	0	0	0	8	55	0	0	7	24
Clientrix op school	13	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	13	27
Aura junior	23	0	0	0	23	0	0	0	0	0	0	0	0	29
ander systeem	476	0	0	132	73	11	108	53	28	10	7	24	30	36
geen	1 195	67	0	151	220	150	48	156	45	121	29	29	179	36
onbekend	504	12	63	0	7	0	11	23	143	79	0	92	74	43
<i>Gebruik monitor de Bibliotheek op school</i>														
Leesbevordering	1 256	119	60	72	148	60	64	176	82	136	34	90	215	0
Informatievaardigheden	763	66	60	69	84	50	15	129	63	45	11	89	82	2

Tabel 7: Personeel ingezet voor samenwerking met primair onderwijs naar provincie, respons schooljaar 2015/'16

	Totaal w.v.													
	Drenthe	Flevoland	Friesland	Gelderland	Groningen	Limburg	Noord-Brabant	Noord-Holland	Overijssel	Utrecht	Zeeland	Zuid-Holland	weet niet	
<i>aantal bibliotheken</i>														
<i>Beschikbare functies</i>														
onderwijsspecialist	78	7	2	3	9	2	4	6	10	17	4	3	11	0
leesconsulent	64	2	1	3	8	1	5	7	7	12	4	2	12	0
mediaconsulent	21	1	1	0	5	0	2	3	2	1	1	1	4	0
lees- en mediaconsulent (combifunctie)	58	6	2	5	10	2	5	7	6	6	2	3	4	0
projectleider / programmacoördinator / accountmanager	54	6	0	2	8	0	6	8	7	4	4	1	8	0
specialist doelgroepenbeleid jeugd	29	4	0	1	3	0	3	1	4	3	2	1	7	0
anders	29	1	0	1	4	0	3	4	5	4	1	1	5	0
geen	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
onbekend	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
<i>aantal vte</i>														
<i>Beschikbare voltijdsequivalenten</i>														
onderwijsspecialist	57	4	3	2	5	3	2	5	14	9	2	1	6	13
leesconsulent	80	0	0	2	2	0	2	24	9	9	4	0	27	12
mediaconsulent	13	0	2	0	1	0	1	3	1	0	0	0	6	4
lees- en mediaconsulent	87	6	4	11	13	10	6	9	4	3	0	8	13	9

Tabel 8: Opleidingsniveau bibliotheekmedewerkers ingezet voor samenwerking met primair onderwijs naar provincie, respons schooljaar 2015/'16

	Totaal w.v.														
	Drenthe	Flevoland	Friesland	Gelderland	Groningen	Limburg	Noord-Brabant	Noord-Holland	Overijssel	Utrecht	Zeeland	Zuid-Holland	<i>weet niet</i>		
	<i>aantal personen</i>													<i>aantal bibliotheken</i>	
<i>Onderwijsspecialist</i>															
(tot) middelbaar beroepsonderwijs	10	0	0	0	0	0	0	0	9	0	0	0	1	3	
hoger beroepsonderwijs	110	8	5	4	10	4	8	12	13	20	4	4	18	2	
wetenschappelijk onderwijs	14	0	1	1	4	0	0	0	5	1	0	0	2	3	
<i>Leesconsulent</i>															
(tot) middelbaar beroepsonderwijs	93	1	4	1	12	0	6	1	9	16	8	4	31	6	
hoger beroepsonderwijs	100	0	2	5	5	0	5	43	5	8	2	3	22	5	
wetenschappelijk onderwijs	9	0	0	1	0	0	2	2	1	0	0	0	3	6	
<i>Mediaconsulent</i>															
(tot) middelbaar beroepsonderwijs	14	2	0	0	3	0	0	1	1	0	2	1	4	2	
hoger beroepsonderwijs	23	0	3	0	3	0	2	5	2	1	0	2	5	1	
wetenschappelijk onderwijs	2	0	0	0	1	0	1	0	0	0	0	0	0	2	
<i>Lees- en mediaconsulent</i>															
(tot) middelbaar beroepsonderwijs	77	13	6	1	12	8	10	4	1	7	0	6	9	1	
hoger beroepsonderwijs	109	4	0	17	23	0	7	11	14	5	2	11	15	1	
wetenschappelijk onderwijs	9	0	0	0	3	0	0	0	4	0	0	2	0	1	

Tabel 9: Financiering samenwerking bibliotheken en primair onderwijs naar provincie, respons schooljaar 2015/'16

	Totaal w.v.													
	Drenthe	Flevoland	Friesland	Gelderland	Groningen	Limburg	Noord-Brabant	Noord-Holland	Overijssel	Utrecht	Zeeland	Zuid-Holland	weet niet	
	<i>aantal bibliotheken</i>													
<i>Financier(s)</i>														
bibliotheek	109	11	2	5	16	2	7	11	10	19	6	4	16	0
school	101	11	2	5	16	2	6	9	11	16	6	4	13	0
gemeente (bovenop de reguliere subsidie)	50	7	1	1	8	1	2	5	6	3	3	2	11	0
provincie	4	1	0	0	1	0	1	0	0	0	1	0	0	0
stimuleringsfondsen en subsidies commerciële partijen	62	5	2	3	6	2	6	8	6	7	6	3	8	0
anders	13	1	0	0	2	0	1	2	3	1	2	0	1	0
geen	3	0	0	0	0	0	2	0	1	0	0	0	0	0
onbekend	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Tabel 10: Financiering door bibliotheken, gemeenten en scholen naar provincie, respons schooljaar 2015/'16

	Totaal	w.v.												weet niet	
		Drenthe	Flevoland	Friesland	Gelderland	Groningen	Limburg	Noord-Brabant	Noord-Holland	Overijssel	Utrecht	Zeeland	Zuid-Holland		
<i>euro's</i>															<i>aantal bibliotheken</i>
<i>Financiering samenwerking met primair onderwijs door bibliotheken</i>															
initieel vrijgemaakt budget voor opstarten van een programma	273 300	.	.	.	.	200 000	3 000	.	5 000	65 300	.	.	.	72	
structureel vrijgemaakt budget (jaarlijks, voor exploitatie)	1 539 800	.	.	725 500	.	150 000	240 000	54 500	51 100	183 200	.	123 500	12 000	77	
initieel vrijgemaakt de Bibliotheek op school	624 548	.	69 248	281 000	2 000	50 000	.	56 000	55 000	85 300	6 000	.	20 000	66	
structureel vrijgemaakt budget De Bibliotheek op school	4 750 631	41 647	247 701	65 000	174 000	250 000	215 000	1 263 024	661 000	225 500	60 000	112 910	1 434 849	61	
<i>aantal gemeenten</i>															<i>aantal bibliotheken</i>
<i>Financiering samenwerking met primair onderwijs door gemeenten</i>															
initieële bijdrage voor opstarten samenwerking	29	3	1	1	3	2	0	0	0	1	1	1	16	6	
structurele bijdrage voor samenwerking	54	2	0	0	5	6	0	13	13	1	1	1	12	6	
combinatie van intitiële en structurele bijdrage	26	5	0	0	7	0	2	3	1	0	1	0	7	6	
gemeenten waarvan geen financiering ontvangen wordt	35	0	0	0	6	14	0	5	8	0	1	0	1	10	
<i>aantal scholen</i>															<i>aantal bibliotheken</i>
<i>Financiering samenwerking met primair onderwijs door scholen</i>															
scholen die een bijdrage per dienst of product leveren	2 137	150	61	147	355	118	94	247	303	181	156	116	209	6	
scholen die een bijdrage per leerling leveren	1 601	161	60	220	113	112	48	104	83	195	55	177	273	4	
scholen die een bijdrage per school leveren	1 122	121	99	284	164	96	23	8	119	35	80	5	88	2	
scholen die geen bijdrage leveren	488	0	10	19	36	70	20	13	49	58	15	2	196	10	
<i>euro's</i>															<i>aantal bibliotheken</i>
bijdrage per leerling, gemiddeld per bibliotheek ¹⁾	7,5	9,7	6,0	5,6	7,6	8,5	8,9	8,0	5,3	8,6	10,1	2,3	6,4	32	
bijdrage per school, gemiddeld per bibliotheek ¹⁾	525	1025	.	255	1026	427	600	.	346	133	142	625	572	43	

¹⁾ Dit betreft het gemiddelde van de bibliotheken die aangeven een bijdrage van meer dan 0,00 euro te ontvangen.